

الگوی مرگ و میر دیررس در جانبازان شیمیایی

مصطفی قانع^۱، M.D.*، شروین آثاری^۲، M.D.*، فرشید علاء الدینی^۳، Ph.D.** و عباس تولایی^۴، M.D.**

آدرس مکاتبه: * دانشگاه علوم پزشکی بقیه...^ع - پژوهشکده طب رزمی - مرکز تحقیقات آسیب‌های شیمیایی - تهران - ایران

** موسسه پژوهشگران سلامت - تهران - ایران

*** دانشگاه علوم پزشکی بقیه...^ع - دانشکده پزشکی - گروه رانپزشکی - تهران - ایران

تاریخ اعلام وصول: ۱۳۸۳/۵/۱۱

تاریخ دریافت مقاله اصلاح شده: ۱۳۸۳/۸/۱۴

تاریخ اعلام قبولی مقاله: ۱۳۸۳/۱۲/۱۰

خلاصه

مقدمه: اگر چه پیش از این، مطالعات مختلفی در خصوص مرگ و میر ناشی از مواجهه با گاز خردل در فاز حاد اختصاص داشته است، اما درباره الگوی مرگ و میر ناشی از گاز خردل در فاز تأخیری مطالعات بسیار محدودی انجام شده است. مطالعه حاضر با هدف تخمین میزان کلی و اختصاصی مرگ و میر دیررس و تعیین سهم هر یک از علل مرگ در جانبازان شیمیایی زنده مانده بعد از مواجهه با گاز خردل انجام شد.

روش کار: تحقیق حاضر که به صورت گذشته‌نگر انجام گرفت، تمامی موارد فوت ثبت شده طی ۱۶/۵ سال (از مرداد ماه ۱۳۶۲ تا پایان اسفند ۱۳۷۸ هجری شمسی) در سازمان امور جانبازان مورد بررسی قرار گرفت؛ داده‌های دموگرافیک، جانبازی، طبی و مرگ آنان از پرونده‌های موجود استخراج و ثبت گردید. علت فوت به وسیله کمیسیون فوت مشکل از متخصصین با تجربه و آشنا به عوارض مزمن ناشی از عوامل شیمیایی تعیین گردید. سپس علت فوت به گروه بیماری‌ها، حوادث و سوانح غیر عمدی، خودکشی، قتل و نامعلوم تقسیم شدند. میزان مرگ و میر بر اساس تخمین تعداد نفر-سال تحت بررسی در طی ۱۶/۵ سال محاسبه شد.

نتایج: در طی دوره زمانی مطالعه، ۱۰۰۵ نفر فوت کردند. میزان کلی مرگ و میر به ازای هر ۱۰,۰۰۰ نفر سالانه برابر ۱۹/۰۷ مورد به دست آمد. بیماری‌ها در ۷۲ درصد، حوادث و سوانح غیر عمدی در ۱۶/۱ درصد، خودکشی در ۲/۳ درصد و حوادث و سوانح عمدی در ۰/۸ درصد علت مرگ بودند. علت مرگ در ۲/۸ درصد موارد نامعلوم بود. ۱۲/۱ درصد مرگ‌ها مرتبط با عوامل شیمیایی تشخیص داده شد.

بحث: بر اساس یافته‌های این تحقیق مبنی بر تعداد کم موارد فوت مربوط به جانبازان شیمیایی در مطالعه حاضر، احتمالاً بتوان ادعا کرد که مواجهه با گاز خردل در فاز تأخیری بیش از آن چه علت مرگ و میر باشد، یک عامل ابتلا محسوب می‌گردد.

واژه‌های کلیدی: خردل گوگردی، علت مرگ، مرگ و میر، جانبازان شیمیایی

۱- استاد - دانشگاه علوم پزشکی بقیه...^ع - (نویسنده مسئول)

۲- پزشک عمومی - دانشگاه علوم پزشکی بقیه...^ع

۳- پژوهشگر - موسسه پژوهشگران سلامت

۴- استادیار - دانشگاه علوم پزشکی بقیه...^ع